

Dopuszczalność posłużenia się w umowie kredytu oraz umowie pożyczki klauzulą waloryzacyjną

Przedmiotem artykułu jest analiza dopuszczalności posłużenia się w umowie kredytu oraz umowie pożyczki klauzulą waloryzacyjną, w tym walutową klauzulą waloryzacyjną¹. Zgodnie z art. 358¹ § 2 k.c. strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości².

ARTUR NOWACKI

Rozważania prowadzone w artykule mają w szczególności zastosowanie do tzw. kredytów i pożyczek frankowych. Pod tym zbiorczym pojęciem można wyróżnić trzy przypadki. Po pierwsze, jest to kredyt czy pożyczka walutowa. W tym przypadku walutą zobowiązania banku i kredytobiorcy lub biorącego pożyczkę jest przez cały czas waluta obca, tj. kredyt (pożyczka) jest wypłacany i spłacany w walucie obcej, np. we franku szwajcarskim. Po drugie, jest to kredyt (pożyczka) denominowana. W tym przypadku walutą zobowiązania banku, jak również początkowo walutą zobowiązania kredytobiorcy, jest waluta obca, a z zakończeniem okresu kredytowania (tj. zależnie od treści konkretnej umowy kredytu: w chwili wymagalności roszczenia o spłatę czy nawet dopiero z momentem spłaty, a więc wykonania zobowiązania) dochodzi do przewalutowania kredytu w odpowiedniej części (tj. odpowiednio: w części wymagalnej lub spłacanej) na walutę polską (obecnie z zastrzeżeniem tzw. ustawy antyspreadowej pozwalającej kredytobiorcy dokonać spłaty takiego kredytu także w walucie obcej będącej pierwotnie walutą zobowiązania³). Mimo że kredytobiorca był przez okres kredytowania

¹ Za taką dopuszczalnością w przypadku umowy pożyczki opowiada się A. Szpunar, *O umowie pożyczki*, Państwo i Prawo 1992, nr 12, s. 39, a także J. Czabański, *Walutowe klauzule waloryzacyjne w umowach kredytów hipotecznych. Analiza problemu*, Palestra 2016, nr 6.

² O klauzulach waloryzacyjnych w ogólności zob. A. Brzozowski, *Klauzule zabezpieczające wartość świadczenia pieniężnego w obrocie gospodarczym (w świetle § 2 i 4 art. 358 (1) oraz art. 353 (1) k.c.)*, Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego 1991, nr 10; A. Brzozowski, *Z problematyki reformy polskiego prawa cywilnego – nowa regulacja nominalizmu i waloryzacji*, Palestra 1991, nr 1-2; Z. Gawlik, *Umowne klauzule waloryzacyjne*, Rejent 1991, nr 8; Z. Bidziński, *Art. 358 (1) kodeksu cywilnego w orzecznictwie Sądu Najwyższego*, Kwartalnik Prawa Prywatnego 1996, nr 1; A. Stelmachowski, *Nominalizm pieniężny a waloryzacja*, Studia Cywilistyczne t. VI, Kraków 1965, a w kontekście kredytów frankowych – J. Czabański, *Walutowe...*

³ Ustawa z 29.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 165, poz. 984).